

South East Asian Theological Schools, Inc.

SEATS

Schools of Ministry

Discipling Leaders · Building Nations

SOM-105 Marturia: Truth Telling

This course will discuss the biblical concept of Marturia as being God's prophetic voice by engaging society with biblical truth. Marturia is advancing the cause of Jesus Christ by bearing witness to the transformation the Good News brings.

- a. SOM-105-01 Truth-Telling in a World of Uncertainty
- b. SOM-105-02 Hotel Rwanda: A Truthful Response
- c. SOM-105-03 Truth Telling: Practical Matters

INTRODUCTION TO TRUTH TELLING

MARTURIA: NT

- Ac 1:8 – But you will receive power when the Holy Spirit comes on you; & you will be my witnesses in Jerusalem, & in all Judea & Samaria, & to the ends of the earth.”

- What are we witnessing?
- What is the importance of the witness?

“The Matrix is all around you. You can feel it when you go to work, when you go to church, when you pay your taxes. The Matrix is the wool that has been pulled over your eyes to blind you from the truth ... the truth that you are a slave. Unfortunately no one can be told what the Matrix is. You have to experience it for yourself.”

“If you want to know the truth, take the red pill.” – Morpheus, The Matrix

Two Questions:

1. What does it mean to be a truth-teller?
2. What does it mean to be a truth-teller?

Elijah, the Truthteller

Ahab...ruled for 22 years in Samaria ...

- did what the LORD considered evil *Gumawa ng masama sa tingin ng Diyos*
- worse than all the kings before him *masama siya kaysa sa ibang mga hari noong nakaraan*
- built the temple of Baal in Samaria *Gumawa ng templo ni Baal sa Samaria*
- set up an altar there
- made poles dedicated to the goddess Asherah
- made the LORD more furious than all the kings before him

– 1 Kings 16:29-33ff

Si Elias ay isang propetang taga-Tisbe sa Gilead. a Sinabi niya kay Ahab, "Saksi si Yahweh, ang buhay na Diyos ng Israel na aking pinaglilingkuran, hindi uulan, ni hindi magkakahamog sa mga darating na taon hangga't hindi ko sinasabi." – 1 Kings 17:1
"Sinunod nga ni Elias ang sinabi ni Yahweh." – 1 Kings 17:5

Result of Elijah's truth telling? Death Sentence for Elijah!

"Saksi si Yahweh, ang inyong buhay na Diyos, hinahanap kayo ni Haring Ahab sa bawat bansa sa daigdig." – 1 Kings 18:10

Pagkalipas ng ilang panahon, nang ikatlong taon na ng tagtuyot, sinabi ni Yahweh kay Elias, "Pumunta ka na kay Ahab. Malapit na akong magpadala ng ulan sa lupaing ito." At nagpunta nga si Elias kay Ahab. – 1 Kings 18:1-2

Ngunit sinabi sa kanya ni Elias: "Saksi si Yahweh, ang buhay na Makapangyarihan sa lahat, haharap ako kay Ahab sa araw na ito."– 1 Kings 18:15

Nang makita ni Ahab si Elias ay sinabi nito, "Ikaw nga ba iyan, ang nanggugulo sa Israel?" "Hindi ako ang nanggugulo sa Israel, kundi kayo at ang angkan ng inyong ama. Sapagkat sinusuway ninyo ang mga utos ni Yahweh at ang pinaglilingkuran ninyo'y ang mga imahen ni Baal" sagot ni Elias.– 1 Kings 18:16-19

Truth-Telling, Jesus, and the Church

Purpose of Jesus = Purpose of the Church / *Layunin ni Jesus = Layunin ng Church*

- Because the church has no life outside of Christ, the head of the Church, then it has no purpose other than His purpose. *Dahil walang buhay ang iglesya sa labas ni Kristo walang ibang layunin ang iglesya kundi ang layunin ni Jesus.*

What is Jesus' purpose? *Ano ba'ng layunin ni Jesus?*

1. To Build His Church *Para Itayo ang Kanyang Iglesya*

Mt 16:17-19 – Sinabi ... ni Jesus, "Mapalad ka, Simon na anak ni Jonas! Sapagkat ang katotohanang ito'y hindi inihayag sa iyo ng sinumang tao kundi ng aking Ama na nasa langit. At sinasabi ko sa iyo, ikaw ay Pedro, at sa ibabaw ng batong ito ay itatayo ko ang aking iglesya at ang pintuan ng daigdig ng mga patay ay hindi magtatagumpay laban sa kanya. Ibibigay ko sa iyo ang mga susi ng kaharian ng langit. Ang ipagbawal mo sa lupa ay ipagbabawal sa langit, at ang ipahintulot mo sa lupa ay ipahihintulot din sa langit."

2. To Proclaim the Good News *Para Ipangaral ang Mabuting Balita*

- Lu 4:43 – But he said, "I must proclaim the good news of the kingdom of God to the other towns also, because that is why I was sent."

- Lu 4:43 – *Subalit sinabi niya, "Dapat ko ring ipangaral sa ibang mga bayan ang Magandang Balita tungkol sa paghahari ng Diyos, sapagkat iyon ang dahilan kaya ako isinugo."*

3. To Disciple the Nations *Para Gawin Alagad ... Sa Lahat ng Bansa*

Mt 28:18-20 – Lumapit si Jesus at sinabi sa kanila, "Ibinigay na sa akin ang lahat ng kapangyarihan sa langit at sa lupa. Kaya't habang kayo'y humahayo, gawin ninyong alagad ko ang mga tao sa lahat ng bansa. Bautismuhan ninyo sila sa pangalan ng Ama, at ng Anak, at ng Espiritu Santo. Turuan ninyo silang sumunod sa lahat ng iniutos ko sa inyo. Tandaan ninyo, ako'y laging kasama ninyo hanggang sa katapusan ng panahon."

4. To Transform Communities *Para Babaguin ang mga Komunidad*

- Re 11:15 – The seventh angel sounded his trumpet, & there were loud voices in heaven, which said: "The kingdom of the world has become the kingdom of our Lord & of his Messiah, & he will reign for ever & ever."

- Re 11:15 – *Hinipan ng ikapitong anghel ang kanyang trumpeta at mula sa langit ay may malalakas na tinig na nagsabi, "Ang paghahari sa sanlibutan ay inilipat na kay Cristo na ating Panginoon. Maghahari siya magpakailanman!"*

Marturia Defined

Maturia is making disciples of all nations by teaching the truth about Jesus Christ (who he is, what he came to do, & how to connect to him).

Marturia ay ang paghubog ng mga alagad sa bawat bansa sa pamamagitan ng pagturo ng katotohanan tungkol kay Jesucristo (kung sino siya, ang layunin niya dito, at paano tayo makapag-relate sa kanya).

The result of making disciples is a transformed individual life, a transformed community & culture (a new kingdom-based value system), & a Christianity that effectively deals with Structural Evil.

Ang resulta ng paghubog ng mga alagad ay isang buhay na may pagbabago, sa kumunidad at kultura (ang bagong mahalagang systema na batayan sa kaharian) at isang Kristianismo na mabisa sa Structural Evil.

Marturia is advancing the cause of Jesus Christ by bearing witness to the transformation the Good News brings.

Marturia ay pagsulong sa layunin ni Jesucristo sa pamamagitan ng pagpapakita ng pagbabago na dala ng Mabuting Balita.

Marturia is ultimately about culture transformation, first to challenge current views of truth, then telling the culture about Jesus' truth.

Marturia ay tungkol sa pagbabago ng kultura, una para subukan ang kasalukuyan pananaw ng katotohanan, at para sabihin ang katotohanan tungkol kay Jesus..

The church is both present & future

Mt 16:18 – And I tell you that you are Peter, & on this rock I will build my church, & the gates of death will not overcome it..

Mt 16:18 – At sinasabi ko sa iyo, ikaw ay Pedro, at sa ibabaw ng batong ito ay itatayo ko ang aking iglesia at ang pintuan ng daigdig ng mga patay ay hindi magtatagumpay laban sa kanya.

The church ...

... is a people “whose life is informed by the confident expectation that God is bringing in a new regime & that they are already allowed to taste its fruits.”

... ay isang lahi na ang buhay nila ay pinaalam sa mananalig na inaasahan na dadalhin ng Diyos ang bagong panahon at puwede nila tinitikman ang bunga niyan ngayon..

NGAYON

May magandang
Kinabukasan
ang sanlibutan

The Church is “God’s provisional demonstration of his intention for all humanity.”

Ang simbahan ay “pansamantalang pagpapatotoo ng Diyos sa kanyang layunin sa lahat ng mga tao.” – Karl Barth

KINABUKASAN

Jesus' Person vs Work / Pagkatao Niya vs Gawa Niya

Christology can be divided into 2 parts:

1. The person of Jesus / *Pagkatao*
2. The work of Jesus / *Gawa Niya*

Which precedes the other? *Alin ba ang una?*

How does this influence the function of the church? *Ano ba'ng pakikipagrelasyon nito sa Function ng Iglesya.*

Jesus Person vs Work: Views / Pagkatao vs Gawa Ni Jesus: Views

1. Reformed thinkers
 - a. Look first at his person & then examine his work
2. Lutherans
 - a. Look at his work & from there build on his person
3. Balance
 - a. The 2 are so related that to separate them would be meaningless.

From this we can develop two themes that will help us in understanding the issues:

Theme #1: Jesus is Lord & demands believers to be Christ-like *Panginoon si Jesus at inuutos tayo maging Christ-like.* This means a life of contemplation & prayer – a life of growing in His Word, being constantly filled with His Spirit, & being in obedience to His will.

Key Question / Ang Susi: How will my experience with Jesus influence my personal life? *Ano ba'ng impluwensya ng karanasan ko kay Jesus sa aking buhay?*
This is Discipleship.

Theme #2: It is necessary for believers to do missions. *Lahat ng alaga niya ay dapat magpahayag ang mabuting balita sa buong mundo.* This means that holistic ministry is the ongoing vocation of the church & individual believers.

Key Question / Ang Susi: How will my experience with Jesus influence my view of the world? *Ano ba'ng impluwensya ng karanasan ko kay Jesus sa akin tingin sa mundo?*
This is Missions.

Our Response: Theme #1

Theme #1: Radical Discipleship /Masugid na Pakikipag-alagad

1. Believers must become mature.

Ep 4:13 – ... until we all reach unity in the faith & in the knowledge of the Son of God & become mature, attaining to the whole measure of the fullness of Christ.

Ep 4:13 – ... hanggang makamantan natin ang iisang pananampalataya at pagkakilala sa Anak ng Diyos, at maging ganap ang ating pagkatao ayon sa pagiging-ganap ni Cristo.

1Th 1:6 – You became imitators of us & of the Lord, for you welcomed the message in the midst of severe suffering with the joy given by the Holy Spirit.

1Th 1:6 – Namuhay kayo ayon sa aming halimbawa at ayon sa Panginoon. Nang tanggapin ninyo ang Magandang Balita, dumanas kayo ng napakaraming paghihirap, gayunpama'y taglay pa rin ninyo ang kagalakang kaloob ng Espiritu Santo.

2. Believers must imitate Christ.

1Co 1:11 – Imitate me as I imitate Christ.

1Co 1:11 – Tularan ninyo ako, gaya ng pagtulad ko kay Cristo.

1Th 1:5,6 – You know what kind of people we were while we were with you and the good things we did for you. You imitated us and the Lord.

1Th 1:5,6 – Nakita ninyo kung paano kami namuhay sa inyong piling – ito’y ginagawa namin para sa inyong kabutihan. Tinularan ninyo kami, at ang Panginoon.

“To become a Christian is to begin the process, not so much of conforming, as of being conformed, to Christ. It is not so much we who are active, as God who is active, in this process.” – Alister McGrath, *A Passion For Truth*

3. Believers must live a life of growth in the Word of God & dependence on the HS

Col 3:16 – let the word of Christ richly dwell within you.

Col 3:16 – Ang salita ni Cristo’y hayaan ninyong lubusang manatili sa inyong puso.

Jo 16:13 – But when he, the Spirit of truth, comes, he will guide you into all the truth. He will not speak on his own; he will speak only what he hears, & he will tell you what is yet to come.

Jo 16:13 – Ngunit pagdating ng Espiritu ng katotohanan, papatnubayan niya kayo sa lahat ng katotohanang galing sa Diyos. Sapagkat ang sasabihin niya ay hindi mula sa kanyang sarili, kundi ang kanyang narinig; at ipahahayag niya sa inyo ang mga mangyayari sa hinaharap.

2Ti 3:16-17 – ... training in righteousness; that the man of God may be adequate, equipped for every good work.

2Ti 3:16-17 – ... at sa pagsasanay para sa matuwid na pamumuhay, upang ang lingkod ng Diyos ay magiging karapat-dapat at handa sa lahat ng mabubuting gawain.

4. Believers must be faithful to their calling

Heb. 12:1-2 – “... let us throw off everything that hinders & the sin that so easily entangles. And let us run with perseverance the race marked out for us, fixing our eyes on Jesus, the author & perfecter of our faith.”

Heb. 12:1-2 – "... talikuran natin ang kasalanan at ang anumang balakid na pumipigil sa atin. Buong tiyaga tayong tumakbo sa paligsahang ating sinalihan. Ituon natin ang ating paningin kay Jesus na siyang pinagmumulan at kabuuan ng ating pananampalataya."

Radical Discipleship / *Sukdulang Pakikipag-alagad* is more than just reading your Bible, attending church, & praying. It transforms your whole life.

- underpinning of democracy / *mga haligi ng demokrasya*
- social ethics
- free market economy
- science
- Education.

How has your experience with Jesus influenced your personal life? *Ano bang epekto ng karanasan mo kay Jesus sa buhay mo?*

Are you a radical disciple of Jesus? *Masugid na alagad ka ba ni Jesus?*

Our Response: Theme #2

Theme #2: It is necessary for believers to do missions. *Lahat ng alaga niya ay dapat magpahayag ang mabuting balita sa buong mundo.* This means holistic ministry is the ongoing vocation of the church & individual believers.

Key Question / Ang Susi: How will my experience with Jesus influence my view of the world? *Ano ba'ng impluwensya ng karanasan ko kay Jesus sa akin tingin sa mundo?*
This is Missions.

Theme #2: Missions

1. Commanded by God

Mt 28:19-20 – Kaya't habang kayo'y humahayo, gawin ninyong alagad ko ang mga tao sa lahat ng bansa. Bautismuhan ninyo sila sa pangalan ng Ama, at ng Anak, at ng Espiritu Santo. Turuan ninyo silang sumunod sa lahat ng iniutos ko sa inyo. Tandaan ninyo, ako'y laging kasama ninyo hanggang sa katapusan ng panahon."

Jo 20:21 – As the Father has sent Me, so send I you.

Jo 20:21 –Kung paanong isinugo ako ng Ama, isinusugo ko rin kayo."

Biblical Theme from OT to NT: Scattered

- Ge 3 – Adam & Eve scattered from the garden
- Ge 6 – The people scattered after Babel
- Mt 24:14 – And God continues to scatter His people from everywhere to everywhere so that the Gospel of the Kingdom will be preached to all the world
- Ac 8 – The early Christians scattered as a result of persecution, which resulted in the spread of the Gospel into Asia Minor
- Col 1 – The mission of the King is to establish His rule & realm in all the world & creation

In union with Christ, His mission is our mission.

2. Develop Christian culture & values in societies

Acts 20:26-27 – I declare to you today that I am not responsible for the spiritual death of any of you. I didn't avoid telling you the whole plan of God.

Acts 20:26-27 – Kaya't sa araw na ito'y sinasabi ko, hindi ako mananagot kung mapahamak ang sinuman sa inyo, sapagkat hindi ako nag-atubiling ipahayag sa inyo ang layunin ng Diyos.

Goals include:

- economic sufficiency for all
- social peace
- rulers rule in justice
- there is righteousness & respect for others
- a church planted in every village.

3. Working with God to establish His reign & realm in whole world

Re 5:11 – Then I looked & heard the voice of many angels, numbering thousands upon thousands, & ten thousand times ten thousand. They encircled the throne & the living creatures & the elders.

Re 5:11 – Tumingin akong muli at narinig ko ang tinig ng milyun-milyon at libu-libong anghel. Sila'y nakapaligid sa trono, sa apat na buhay na nilalang at sa mga pinuno.

Summary

CHURCH IS...

PRIESTLY – to offer acceptable spiritual sacrifice of praise & prayer

Ro 12:1-2 – Therefore, I urge you, brothers & sisters, in view of God’s mercy, to offer your bodies as living sacrifices, holy & pleasing to God—this is your proper worship as rational beings. Do not conform to the pattern of this world, but be transformed by the renewing

of your mind. Then you will be able to test & approve what God’s will is—his good, pleasing & perfect will.

IF JESUS IS LORD OF THE CHURCH ...THEN THE CHURCH MUST:	
Develop Disciples	Send Missionaries
1. Obedience to be Christlike <ul style="list-style-type: none"> ● Be mature (Eph. 4:13) ● Be imitators (1Co 11:1; 1Th 1:5,6) 2. Life of contemplation, prayer, growing in the Word, constantly filled with the Holy Spirit, doing His will 3. Faithful and fruitful in vocational calling	1. Doing missions at home and overseas (Matt. 28:19-20) 2. Planting healthy, holistic, harvesting churches 3. Developing Christian culture and values in societies 4. Working with God to establish His reign and realm in the whole world (Rev. 11:15)

MISSIONARY – to declare to others the excellencies of their God

1Pe 2:5, 9-10 – ... you also, like living stones, are ... to be a holy priesthood, offering spiritual sacrifices acceptable to God through Jesus Christ. ... But you are a chosen people, a royal priesthood, a holy nation, God’s special possession, that you may declare the praises of him who called you out of darkness into his wonderful light. Once you were not a people, but now you are the people of God; once you had not received mercy, but now you have received mercy.

Truth Telling In the Bible

MARTURIA in the Old Testament – Hebrew Words

EDAH [עֵדָה] (Strong’s 05713)

- testimony *patotoo/katunayan*, witness *saksi*
- always plural
- always of laws as divine testimonies
- Ps 119:46 I will also speak of thy testimonies before kings, & shall not be put to shame.

ED [עֵד] (Strong’s 05707)

- witness *saksi*, testimony, evidence [of things] *patotoo/katunayan*; witness [of people]

Ex#1: Laban & Jacob [Ge 31]

Now, let's make an agreement & let it stand as a witness between you & me." Jacob took a stone & set it up as a marker. Then Jacob said to his relatives, "Gather some stones." They took stones, put them into a pile, & ate there by the pile of stones. In his language Laban called it Jegar Sahadutha, but Jacob called it Galeed. Laban said, "This pile of stones stands as a witness between you & me today." This is why it was named Galeed & also Mizpah, because he said, "May the LORD watch between you & me when we're unable to see each other. If you mistreat my daughters or marry other women behind my back remember that God stands as a witness between you & me." Laban said to Jacob, "Here is the pile of stones, & here is the marker that I have set up between you & me. This pile of stones & this marker stand as witnesses that I will not go past the pile of stones to harm you, & that you will not go past the pile of stones or marker to harm me. May the God of Abraham & Nahor—the God of their father—judge between us."

Ang mabuti'y gumawa tayo ng kasunduan. Magbunton tayo ng bato na siyang magpapaalaala ng ating kasunduan." Naglagay si Jacob ng isang bato bilang isang alaala. Sinabi niya sa kanyang mga tauhan na maglagay rin doon ng bato. Pagkatapos, kumain sila sa tabi ng bunton ng mga bato. Ito'y tinawag ni Laban na Jegar-sahaduta, at Gal-ed naman ang itinawag doon ni Jacob, sapagkat sinabi ni Laban, "Ang buntong ito ng mga bato ang tagapagpaalala ng kasunduan nating dalawa." Tinawag ding Mizpa ang lugar na iyon sapagkat sinabi ni Laban, "Bantayan nawa tayo ni Yahweh samantalang tayo'y magkalayo. Kapag inapi mo ang aking mga anak, o nag-asawa ka ng iba, alalahanin mo na wala man ako roon, ang Diyos ang saksi sa ating kasunduan." Pagkatapos, sinabi pa ni Laban, "Narito sa pagitan natin ang mga batong ibinunton ko, at narito rin ang batong inilagay mo. Ang mga ito ang ating palatandaan. Ito rin ang magiging hangganan natin upang maiwasan ang paglusob sa isa't isa. Ang Diyos ni Abraham at ang Diyos ni Nahor ang hahatol sa atin."

Questions

1. What is the "testimony"?

2. How does it testify?

Ex#2: Israel [Deuteronomy 6]

Listen, Israel: ... Take to heart these words that I give you today. Repeat them to your children. Talk about them when you're at home or away, when you lie down or get up. Write them down, & tie them around your wrist, & wear them as headbands as a reminder. Write them on the doorframes of your houses & on your gates.... Be sure to obey the commands of the LORD your God & the regulations & laws he has given you.... your children will ask you, "What do these regulations, laws, & rules which the LORD our God commanded you mean to you?" Tell them, "We were Pharaoh's slaves in Egypt, but the LORD used his mighty hand to bring us out of there. Right before our eyes the LORD did miraculous signs & amazing things that were spectacular but terrible for Egypt, Pharaoh, & his whole family. The LORD led us out of there to bring us here & give us this land he promised to our ancestors with an oath. The LORD our God commanded us to obey all these laws & to fear him. These laws are for our own good as long as we live so that he will preserve our lives. It's still true today. This is how we'll have the LORD's approval: If we faithfully obey all these laws in the presence of the LORD our God, as he has commanded us."

"Pakinggan mo, O Israel: ... Ang mga utos niya'y itanim ninyo sa inyong puso. Ituro ninyo ito sa inyong mga anak; pag-aralan ninyo ito sa inyong tahanan, sa inyong paglalakbay, sa inyong pagtulog sa gabi, at sa inyong pagbangon sa umaga. Ipulupot ninyo ito sa inyong mga kamay bilang tanda, itali sa inyong noo, isulat sa mga hamba ng pintuan ng inyong bahay at mga tarangkahan... Sundin ninyong mabuti ang kanyang mga utos at mga tuntunin.... Gawin ninyo kung ano ang tama at mabuti sa paningin ni Yahweh, at mamumuhay kayong matiwasay. Masasakop ninyo ang lupaing ipinangako ni Yahweh sa inyong mga ninuno; "Kapag dumating ang araw na itanong ng inyong mga anak kung bakit kayo binigyan ni Yahweh ng kautusan at mga tuntunin, ganito ang sabihin ninyo: 'Noong araw, inalipin kami ng Faraon sa Egipto. Pinalaya kami roon ni Yahweh sa pamamagitan ng kanyang kapangyarihan. Nasaksihan namin ang maraming kababalaghang ginawa niya laban sa Faraon at sa mga Egipcio. Inilabas niya kami sa Egipto upang dalhin sa lupaing ipinangako niya sa ating mga ninuno. Ibinigay niya sa amin ang kautusan at mga tuntuning ito upang magtaglay kami ng takot sa kanya. Sa ganoon, sasagana tayo at iingat niyang tulad ng ginagawa niya sa atin ngayon. Kalulugdan tayo ng Diyos nating si Yahweh kung susundin natin nang buong katapatan ang lahat ng ipinag-uutos niya sa atin.'

Questions

1. What is the testimony?
2. How does it testify?

Old Testament Conclusion

Testimony/Witness is ...

- Some kind of a standard or memorial or statement made *para maalala natin ang katotohanan*
 - o Wedding Ring
- Often tied in with the Law of God as part of the requirements that we must keep
 - o "Don't forget the evidence God has given you regarding his nature."

Truth Telling in the New Testament: Greek Words

A. MARTURIA [μαρτυρία] (Strong's 3141)

- Witness *saksi*, testimony *patotoo/katunayan*, evidence *katibayan*
- be a witness/give evidence *magpatunay*
- "the truth, the whole truth, & nothing but the truth"

Testimony is essential to proving your case. *Ang patotoo ay mahalaga sa pagpapatunay ng kaso.*

Testimony comes from personal experience. *Galing sa atin karanasan ang patotoo.*

We search for the truth in the evidence given by witnesses. *Hinahanap natin ang katotohanan sa ebidensya na binibigay ng mga saksi.*

1. Someone who sees a crime committed / *Isang tao na nakita ang isang masasamang nangyari*

Mk 14:55-56,59 –Ang mga punong pari at ang buong Sanedrin ay naghahanap ng maipaparatang kay Jesus upang siya'y maipapatay, ngunit wala silang makita. Marami ngang saksi ang nagsasabi ng kasinungalingan laban sa kanya, ngunit hindi naman nagkakaisa ang kanilang mga patotoo ... Ngunit hindi pa rin nagkaisa ang kanilang mga patotoo.

Lu 22:71 –"Hindi na natin kailangan ng mga saksi; tayo na mismo ang nakarinig mula sa sarili niyang bibig!" sabi nila.

2. Someone who has experienced something / *Isang tao na may karanasan*

Jo 3:11 –Pakatandaan mo: ang sinasabi namin ay nalalaman namin, at ang pinapatotohanan namin ay nasaksihan namin, subalit hindi ninyo tinatanggap ang aming patotoo.

Jo 3:32-33 –Pinapatotohanan niya ang kanyang nakita at narinig ngunit walang naniniwala sa kanyang patotoo. Ang naniniwala sa kanyang patotoo ay nagpapatunay na ang sinabi ng Diyos ay totoo.

3. Testimony that is not true has no value / *Ang patotoo na hindi totoo ay walang kuwenta*

Jo 19:35 –Ang nakakita nito ang nagpahayag upang kayo'y maniwala. Totoo ang kanyang pahayag at alam niyang katotohanan ang sinasabi niya.

Jo 21:24 –Siya ang alagad na nagpapatotoo tungkol sa mga bagay na ito; siya rin ang sumulat ng mga ito at alam naming totoo ang kanyang pahayag.

4. Statements made regarding what is true / *Ang mga sinisabi tungkol sa katotohanan*

1Jn 5:9-11 –Kung pinaniniwalaan natin ang patotoo ng mga tao, higit nating dapat paniwalaan ang patotoo ng Diyos, at ito ang patotoo ng Diyos tungkol sa kanyang Anak. Ang sinumang sumasampalataya sa Anak ng Diyos ay naniniwala sa patotoong ito. Ngunit ang Diyos ay ginagawang sinungaling ng sinumang hindi sumampalataya sa Diyos, sapagkat hindi ito naniniwala sa patotoo niya tungkol sa kanyang Anak. At ito ang patotoo: ipinagkaloob sa atin ng Diyos ang buhay na walang hanggan at ito'y makakamtan natin sa pamamagitan ng kanyang Anak.

5. Sometimes truth-telling leads to death

Re 12:11 –Nagtagumpay ang mga ito laban sa diyablo sa pamamagitan ng dugo ng Kordero at ng kanilang pagsaksi sa katotohanan sapagkat hindi nila pinanghinayangan ang kanilang buhay.

Re 20:4 –At nakakita ako ng mga trono, at ang mga nakaupo doon ay binigyan ng karapatang humatol. Nakita ko rin ang mga kaluluwa ng mga taong pinugutan dahil sa pagpapatotoo tungkol kay Jesus at sa pagpapahayag ng salita ng Diyos. Hindi sila sumamba sa halimaw ni sa larawan nito, ni tumanggap man ng tatak ng halimaw sa kanilang noo o kamay. Binuhay sila upang magharing kasama ni Cristo sa loob ng sanlibong taon.

6. Sometimes the truth can be seen in our actions, not just our words / Paminsan-minsan, pinapakita natin ang katotohanan sa ating ginagawa, hindi lang sa ating mga salita

Jo 10:25 –Sumagot si Jesus, "Sinabi ko na sa inyo, ngunit ayaw ninyong maniwala. Ang mga ginagawa ko sa pangalan ng aking Ama ang nagpapatotoo tungkol sa akin.

Other Bible Words Related to Truth

‘emeth [אמת] (Strong’s 0571)

- firmness, faithfulness,
- truth <sureness, reliability; stability, continuance; faithfulness, reliableness>;
- truth <as spoken; of testimony & judgment; of divine instruction; truth as a body of ethical or religious knowledge; true doctrine>

Pr 3:3 –Pananalig at katapata'y huwag mong tatalikuran, ikuwintas sa iyong leeg at itanim sa isipan.

Ps 119:160 –Ang buod ng kautusa'y batay sa katotohanan, ang lahat ng tuntunin mo'y pawang walang katapusan.

Pr 23:23 –Hanapin mo ang katotohanan, karunungan at unawa. Pahalagahan mo ang mga ito at huwag pababayaang mawala.

Pr 8:7 –Pawang katotohanan itong aking bibigkasin, at ako ay nasusuklam sa lahat ng sinungaling.

Pr 12:19 –Ang tapat na labi ay mananatili kailanman, ngunit ang dilang sinungaling ay hindi magtatagal.

Pr 14:25 –Ang tapat na saksi ay nagliligtas ng buhay, ngunit ang salita ng sinungaling ay pawang kataksilan.

Pr 20:28 –Ang haring tapat at makatarungan ay magtatagal sa kanyang luklukan.

Is 42:3 –Ang marupok na tambo'y hindi niya babaliin, ilaw na aandap-andap hindi niya papatayin; katarungan para sa lahat ang kanyang paiiralin.

FALSEHOOD in the Old Testament: Hebrew Words**SHEQER [שקר] (Strong's 08267)**

- lie, deception, disappointment, falsehood

KAZAB [כזב]

- a lie, untruth, falsehood, deceptive thing

Ps 63:11 – But the king shall rejoice in God; every one that swears by him shall glory: but the mouth of them that speak lies shall be stopped.

Ps 63:11 – Dahilan sa iyo, O Diyos, ang hari ay magdiriwang, kasama ng mga tapat magpupuring walang hanggan. Ngunit silang sinungaling, bibig nila ay tatakpan.

Pr 19:5,9 – A false witness shall not be unpunished, & he that speaks lies shall not escape.... A false witness shall not be unpunished, & he that speaks lies shall perish.

Pr 19:5,9 – Ang bulaang saksi ay tiyak na mapaparusahan, at ang sinungaling ay wala ring tatakbuhan...Ang bulaang saksi ay tiyak na mapaparusahan, at ang sinungaling ay wala ring tatakbuhan.

Is 44:25 – That frustrates the tokens of the liars, & makes diviners mad; that turns wise men backward, & makes their knowledge foolish;

Is 44:25 – Aking binibigo ang mga sinungaling na propeta at ang mga manghuhula; ang mga marurunong ay ginagawang mangmang, at ang dunong nila'y ginawang kahangalan.

FALSEHOOD in the New Testament: Greek Words**PSEUDES [ψεudes]**

- lying, deceitful, false

Re 21:8 – But the fearful, & unbelieving, & the abominable, & murderers, & whoremongers, & sorcerers, & idolaters, & all liars, shall have their part in the lake which burns with fire & brimstone: which is the second death.

Re 21:8 – Subalit malagim ang kasapitan ng mga duwag, ng mga taksil, ng mga nagpapasasa sa kasuklam-suklam na kahalayan, ng mga mamamatay-tao, ng mga nakikiapid, ng mga mangkukulam, ng mga sumasamba sa diyus-diyosan, at lahat ng mga sinungaling. Ang magiging bahagi nila'y sa lawa ng nagliliyab na asupre. Ito ang pangalawang kamatayan."

Re 22:15 – For without are dogs, & sorcerers, & whoremongers, & murderers, & idolaters, & whosoever loves & makes a lie.

Re 22:15 – Subalit maiiwan sa labas ng lunsod ang mga asal-aso, ang mga mangkukulam, ang mga nakikiapid, ang mga mamamatay-tao, ang mga sumasamba sa diyus-diyosan, at ang mga sinungaling sa salita at sa gawa.

Group Work → Examples / *Mga Halimbawa*

Liars in Bible / *Mga Nagsinungaling sa Biblia*

- Abram & Pharaoh [Ge 12:10-20]
- Abraham & Abimelech [Ge 20:1-18]
- Isaac & Abimelech [Ge 26:1-11]
- Rahab [Jos 2:1-24; 6:17, 22-25]
- David & Achish [1Sa 27-30]
- 2 Prophets [1Ki 13]
- 2 Sons [Mt 21:28-32]

Discussion Questions: Liars

1. Who are the characters in the story? Sinu-sino ang mga tao sa kuwento?
2. What is the lie? Anong ang kasinungalingan?
3. Why is the lie told? Bakit nagsinungaling siya?
4. Does the truth come out? Lumabas ba ang katotohanan? When? Kailan?
5. What is the result? Ano bang resulta?
6. What would have happened had the lie not been told? Ano kayang mangyayari kapag walang nagsinungaling dito?
7. Does Scripture Accept or Reject the lie?
8. Would YOU act differently?

Truth-Tellers in the Bible / *Mga Nagpatotoo sa Biblia*

- Gideon & Joash vs Baal [Judges 6:25-32]
- Shadrach, Meshach, & Abednego [Daniel 3]
- Peter & John before Sanhedrin [Acts 4:1-31]

Discussion Questions: Truth-Tellers

1. Who are the characters in the story? Sinu-sino ang mga tao sa kuwento?
2. What is the truth? Anong ang katotohanan?
3. Why is the truth told? Bakit sinabi niya ang katotohanan?
4. What happens to the truth-teller? Anong nangyari sa may tapat?
5. What is the result? Ano bang resulta?
6. Would YOU act differently?

Conclusion

Truth-telling is the Church's way of being God's prophetic voice by engaging society with biblical truth through participation in public advocacy, social justice, value transformation, promotion of freedom, engagement in the public square, involvement in market places, and the transformation of public perception through education, evangelism, church planting, intercessory prayer, and discipleship.